

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 53

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3. tel. 256
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, torek 5. marca 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Upanje v mir je izginilo

V Ameriki so postali po obisku Sumner Wellea v Berlinu pesimistični — Nemčija bo vodila vojno do konca in ni svojih vojnih ciljev v ničemer spremenila

NEW YORK, 5. marca. LRP. Upanje v skorajšnji mir, ki se je pojavilo v zvezi s potovanjem Sumnerja Wellea v Evropo, je popolnoma izginilo, čim so prišle preko Rima vesti, da so Hitler, Ribbentrop in Goering izjavili Rooseveltovemu odposlancu, da bo Nemčija vodila vojno do konca. V ameriški javnosti se zivalno komentirajo vesti, da je bilo obprilki sestankov v Berlinu govora tudi o nemško-ameriških odnosih. S tem v zvezi se pojavlja vprašanje, ali se bosta ali ne bosta vrnila na svoji mesti ameriški berlinski in nemški washingtonski veleposlanik?

NEZADOLJSTVO V TISKU
NEW YORK, 5. marca. Reuter. Večina ameriškega tiska je skrajno nezadovoljna z izjavami von Ribbentropa, ki jih je podal Sumnerju Welleu. Tisk je posebno nezadovoljen z izjavo, da je Ameriki ljubše, da vlada nad morji Velika Britanija, kakor pa Nemčija. Po vsem tem so se upi v mir razblinili.

NEMŠKI CILJI SE NISO SPREMENILI
BASEL, 5. marca. LRP. Ameriški odposlanec Sumner Welles je odpotoval iz Berlina že v nedeljo zvečer. Berlin je bil ob njegovem odhodu zatemnjen in zavil v snežni vihar. Nemška vlada mu je dala na razpolago poseben vlak, s katerim

je odpotoval v Basel, kamor je prispel opoldne in nadaljeval popoldne pot v Lozano, kjer se bo odpočil in potem odpotoval dalje v Pariz in London. V Berlinu je imel tri dni sestanke s Hitlerjem, von Ribbentropom, Goeringom in dr. Schachtom. Vsi ti sestanki niso rodili nobenega upanja, da bi se nemško stališče glede mirovnih ciljev kakorkoli spremenilo. Nemčija stoji slej ko prej na stališču, da more zagotoviti Evropi trajen mir samo nemška zmaga in uničenje angleških načrtov o uničenju Nemčije. — Sumner Welles je dobil utis, da se pripravlja Nemčija na dolgotrajno vojno. Glede napada na zahodu ni mogel dobiti

nobnih zanesljivih informacij, vendar izgleda, da se Nemčija pripravlja na neko podobno akcijo, morda samo letalsko, naperjeno v prvi vrsti proti Angliji. — Glede srednje Evrope Hitler ni govoril jasno, t. j. ni postavil nobenih preciznih mej. Jasen je bil samo glede Češke in Poljske, ki ju smatra slej ko prej za področje nemškega življenjskega prostora. O kaki obnovitvi neodvisne Češke in Poljske po Hitlerjevi izjavi ne more biti nobenega govora. Prav tako je Nemčija nepopustljiva glede kolonij in uničenja angleških baz v Gibraltarju, na Malti in v Singapoorju.

V PRIČAKOVANJU OFENZIVE
RIM, 5. marca. LRP. Italijanski listi poročajo iz Berlina, da pričakujejo v nemški javnosti nestrpno pričetek velike ofenzive, ki se bo po splošni sodbi pričela na vsak način še tekom tega meseca. ki je igral pri akcijah Adolfa Hitlerja vedno važno vlogo. V Berlinu mislijo, da bo ta ofenziva naperjena v glavnem proti Angliji in da bo pri tem dodeljena gla-

vna naloga letalstvu. Ne izključujejo pa možnosti, da se vojna razširi tudi na evropski sever in Bližnji vzhod.

DR. HJALMAR SCHACHT

nemški gospodarstvenik, s katerim se je tudi sešel Sumner Welles.

Finci poročajo o sovjetskem umiku iz Viipurija

Umik zaradi izčrpanosti in obstreljevanja dotoka novih čet — Katastrofa na ledu Finskega zaliva — Nove sovjetske osvojitve — Kako je bila uničena 34. sovjetska divizija tankov

HELSINKI, 5. marca. Havas. Na starem dvorcu v Viipuriju je izobešena še vedno finska zastava. Sovjetske čete, ki so se v neprestanih strašnih napadih izčrpale, so se morale umakniti. Finskim letalom se je posrečilo preprečiti dovoz novih sovjetskih čet z bombardiranjem transportnih sredstev in kolon. Finsko obalno topništvo je pa bombardiralo Finski zaliv s tako srditostjo, da je led popokal in so se utopili celi oddelki sovjetske vojske, ki so hoteli s te strani napasti finsko obalo. Glavne finske čete so se v redu umaknile na nove položaje za Viipurijem. Pri obrambi vsake peditivnejši. Drugi sklepajo, da bodo izmenjani le nekateri resori. Predsednik vlade v danem trenutku še ne misli na večje izpremembe. V primeru, ako se bo vojna poostrišla, bo gotovo prišlo do izprememb, čeprav naglašajo, da sedanji kabinet dobro funkcionira. Verujejo pa, da do izpremembe ne bo prišlo pred velikonočnimi prazniki, ker veleva že tradicija angleškega političnega življenja, da imajo državniki čas, razmišljati o izpremembah v svoji okolici.

FINCI VZTRAJAJO DALJE
HELSINKI, 5. marca. Reuter. Rdeče čete še vedno niso popolnoma zavzele Viipurija in se boji po ulicah še vedno blijejo. — Še vedno ni jasno, kaj namerava finsko vrhovno poveljstvo: ali prepustiti mesto po porušenju zadnjih celih zgradb, ali pa ga braniti v dragem cestnem boju.

NOVE SOVJETSKE OSVOJITVE
MOSKVA, 5. marca. DNB. Leningrajsko vrhovno poveljstvo javlja: Sovjetske čete so zavzele otok UuranSaari ob enem z mestom in trdnjavo Trongsund, dalje kraj Uura in otok Teinkarinsaari v zalivu Viipurija, mesteca Heinlahti, Villajoki in Muhalahti na zahodni obali zaliva. V trdnjavi Trongsund so sovjeti zajeli tri baterije daljnostrelnih topov, mnogo strojníc, pušk, granat in streliva. Na ostalih odsekih fronte ni bilo važnih dogodkov. Sovjetski letalci so bombardirali sovršne postojanke, finski letalci se večkrat niso pojavili.

PODROBNOSTI O PORAZU DIVIZIJE TANKOV

HELSINKI, 5. marca. Havas. Neki finški častnik, ki se je udeležil bojev proti 34. sovjetski brigadi bojnih voz, ki je ob raznih slovesnostih defilirala na moskovskem Rdečem trgu, da napravi utis na gledalce, zlasti na tujce, pravi, da je bila ta brigada izvrstno opremljena, da pa so jo Finci presenetili in ji onemogočili uspešen nastop. Sovjetski vojakci niso mogli storiti drugega, kakor da se zabarikadirajo. Tanki so bili razvrščeni v krogu, a najmočnejši na najbolj izpostavljenih mestih. Sredi kroga so sovjetski vojakci postavili tovrstne avtomobile z municijo. Pevsod naokoli so skovali rove in postavili štrnjice. To je bila prava

trdnjava eliptičnega kroga, široka 500 in dolga 1600 metrov. Finci te trdnjave niso takoj napadli, ampak so menili, da je bolje, ako počakajo. Sovjetsko poveljstvo je po radiu stalno klicalo na pomoč, a sovjetska letala te pomoči niso mogla dati. Po pričetku drugega tedna sta lakota in mráz demoralizirala sovjetske čete. Vojaki so bili prisiljeni pojesti svoje konje. Iz konjske kože so kuhali juho. Po enem mesecu obleganja so Finci izvršili napad. Sovjetski vojakci so se branili z veliko energijo in bilo jih je le malo ujetih. Sovjetska letala pa so zaman

Incident na bolgarsko-romunski meji

BUKAREŠTA, 5. marca. Ass. Dva bolgarska obmejna stražnika sta bila ranjena v incidentu na romunsko-bolgarski meji včeraj popoldne. Pri kraju Chili Kadi je nastala pravcata bitka med romunski.

Turška mladina za napad na sovjete

LONDON, 5. marca. Havas. »Daily Telegraph« piše iz Ankare o razpoloženju turške javnosti nasproti Sovjetski zvezi. Junaški odpor Fincev je Turčijo zelo ohrabil. V Turčiji so trdno prepričani, da Sovjetska zveza ne predstavlja zanje resne nevarnosti. Med mladino pa prevladuje prepričanje, da je sedaj na-

Ugibanja o spremembi angleške vlade

LONDON, 5. marca. Havas. O rekonstrukciji angleške vlade krožijo razne domneve. Postavljata se dve možnosti.

skušala pomagati jim. Tako so se Finci polastili cele brigade.

MNENJE »TIMESA«
LONDON, 5. marca. Reuter. »Times« razpravlja o vojni na Finskem in ugotavlja, da bodo sovjeti svojo zmago na Finskem plačali s krvavimi žrtvami. Slabost, ki jo kaže sovjetska vojska, je dokaz, kako slabe sadoje je rodila tiranija boljševizma v Rusiji.

BACKERJEVO MNENJE
LONDON, 5. marca. Havas. Laburistični poslanec Backer, ki je s tovariši nedavno obiskal Finsko, je na zborovanju v Oxfordu dejal, da bi mogli Finci, kljub temu, da so sovjeti pred Viipurjem, še zmagati, če bi imeli dovolj streliva in če bi jim Skandinavci dalje pošiljali prostovoljce.

ZVEZE S ŠVEDSKO USTAVLJENE
HELSINKI, 5. marca. Havas. Zaradi naglega taljenja snega so bile prometne zveze Finske s Švedsko in Dansko za nekaj časa ustavljene.

mi in bolgarskimi obmejnimi stražami. Takoj po incidentu je bila sestavljena romunsko-bolgarska komisija, da preišče ta obmejni spor.

počel čas za napad na starega turškega sovražnika, dokler je zaposlen na severu in zato ne bi bilo pametno čakati, da šele sovjeti sami napadejo Turčijo. V Sovjetski zvezi grade utrdbe na Kavkazu in ob Črnem morju prav v slutnji, da bi se mogla izvršiti v kratkem zavezniška ofenziva na Bližnjem vzhodu.

Eni sodijo, da naj bi se sestavil vojni kabinet, ki bi bil po številu ministrov manjši od sedanjega, zato pa elastičnejši in eks-

Angleži potopili nemško podmornico pri Wilhelmshavnu

LONDON, 5. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja. Včeraj je neko angleško patrolno letalo v bližini Wilhelmshavna opazilo nemško podmornico ter vrglo štiri bombe. Ena je zadela v polno med krmo in stolpom. Letalec je opazil črn dim, ki se je valil iz podmornice ter videl, kako se je pogreznil stolp v morje. Dostoj je po računih angleške admiraltete uničenih okoli 50 nemških podmornic.

Sven Hedlin posreduje za Finsko

BERLIN, 4. marca. LRP. Tu se mudi že nekaj dni slavní švedski raziskovalec Sven Hedlin, ki je bil tudi sprejet pri Hitlerju. Zatrjuje se, da se je Sven Hedlin pri Hitlerju zavezal za nemško posredovanje med Sovjetsko zvezo in Finsko.

VPOKLIC REZERVISTOV V SVICI

CURIH, 5. marca. Reuter. Vrhovno vojaško poveljstvo je izpremenilo dan vpoklica 70.000 novih rezervistov. Priti bi morali 9. marca pod zastavo, sedaj pa je odločeno, da bodo že jutri mobilizirani. Vzrok ni naveden.

KERENSKI SE VRAČA V EVROPO

PARIZ, 5. marca. Havas. Iz Amerike je prispel z letalom v Lizbono, od koder je odpotoval dalje v Pariz, predsednik bivše demokratske ruske vlade Keren's. V Evropo se vrača v zvezi s sedanjim mednarodnim položajem.

NAJDENI OSTANKI »HANNIBALA«

KALKUTA, 5. marca. Ass. Vsako upanje v rešitev osem potnikov z angleškega veleletala »Hannibala«, ki je letelo iz Jiwanija v Arabijo v iranski Sarja, je opuščeno. Letalo so našli razbito na kose ob južni perzijski obali pri Ras el Kuhu.

Maribor, 5. marca.

Pred nekaj dnevi so poročali nekateri naši listi, da se ukvarjata dve mariborski industrijski podjetji z načrtom ustanovitve dveh tovarn za prejo umetne svile. Ti dve tovarni naj bi se zgradili v Dravski dolini, nekje v bližini Maribora. Pobudo za to iniciativo je dalo dejstvo, da je dobavljanje preje umetne svile iz Nemčije zaradi vojne postalo nemogoče in grozi tako vsej naši svileni tekstilni industriji nevarnost popolnega zastoja. Po informacijah iz strokovnega vira, je ustanavljanje te vrste industrije zelo draga zadeva. Samo eno izmed obeh podjetij, ki se interesirata za zgraditev take tovarne na našem ozemlju, je pripravljeno investirati v ta namen okoli 250 milijonov dinarjev.

Načrt predvideva kritje vseh potreb celotne svilene tekstilne industrije Jugoslavije, poleg tega bi pa bilo mogoče osvojiti tudi vsa tržišča na Balkanu in v Mali Aziji: v Bolgariji, Romuniji, Grčiji in Turčiji, morda pa celo še drugod na vzhodu. S tem se ne bi samo osvobodili velikih izdatkov za surovino, ki gredo sedaj v tujino, ampak bi povečali tudi svoj eksport in ustvarili nov vir pritoka kapitalov iz zamejstva. Slovenija in zlasti Dravska dolina s svojimi velikimi gozdovi na Pohorju in Kobanskem, ki so zaradi oddaljenosti od morja že dolgo odrinjeni od ugodnih tržišč za naš les, je kakor ustvarjena za tako industrijo. Tu bi lahko izvrstno uspevala in korist bi imeli od nje tudi najširši sloji. Ustvarjena bi torej bila nova podlaga za okrepitev našega gospodarstva in zaposlitev nekaj sto delavcev.

Toda vsi ti lepi načrti bodo po vsej priliki padli v vodo, ker je bilo trdkama, ki se ukvarjata s tem projektom, namignjeno, da je zelo malo upanja, da bi dobili za ustanovitev te industrije v Sloveniji potrebno dovoljenje. Pač pa ne bi bilo nobenih ovir, ako se odločita za druge kraje, kje bolj na jugu, v Srbiji ali Bosni. Ponovila se je torej tudi v tem primeru stara praksa, ki že nekaj let onemogoča ustanavljanje vsake nove industrije v Sloveniji in s tem vsak razvoj edine gospodarske panoge, ki more Sloveniji še ustvariti nove podlage za gospodarski napredek in zaposlitev prebivalstva, ki je sicer neizogibno obsojeno v socialno hiranje ali izseljevanje.

Pretveza, ki se pri tem uporablja, je vedno ena in ista: obmejni položaj Slovenije! Kdor pa pozna gospodarsko geografijo, ve prav dobro, da obstajajo v drugih državah brez vseh pomislekov prav v obmejnih pokrajinah velike industrije. Tako je na pr. v Nemčiji, kjer je ves obmejni zahod ena sama velika industrija, v Franciji, kjer so v bližini mej že davno v obratu velike tovarne, v Italiji, ki je prav na obmejnem severu najbolj industrializirana itd. Industrija se pač ustanavlja v vsaki državi tam, kjer so za njen nastanek, obstoj in razvoj dani najboljši pogoji, brez ozira na centralni ali periferni položaj. Mimo tega pa ne obstaja bližina meje samo v Sloveniji, ampak tudi še marsikje drugje, kjer se taki pomisleki prav nič ne postavljajo. In končno, bližina ali oddaljenost od meje ne igra dandanes, v času bojnega letalstva, niti od daleč več tiste važne vloge, kakor jo je pred nekaj leti.

Po vsem tem se nam vsiljuje nehoti prepričanje, da so razlogi, zaradi katerih se onemogoča vsak nadaljnji razvoj industrije v Sloveniji, vse drugačni, kakor se pa navajajo. Ti razlogi izhajajo iz tendence centralizacije vsega gospodarstva v priloge enega in na škodo drugih delov. In to ne glede na to, kakšna je struktura teh delov. Slovenija je agrarno pasivna. Pri nas niso in nikoli ne bodo dani pogoji za zaposlitev prirastka prebivalstva na agrarnem podeželju, kakor so dani še marsikje v našem državnem osredju in na jugu, kjer je mogoča celo še vedno notranja agrarna kolonizacija. Nove ekstenzivne pogoje si more ustvariti Slovenija samo in izključno z nadaljnjo industrializacijo. To je edini izhod iz stiske, ki jo že dolgo vsi občutimo in zaradi nje trpimo. O tem so si edini vsi, ki so se kdaj intenzivno in sistematično ukvarjali s to platjo slovenskega problema.

Vse to je znano tudi našim vodilnim osebnostim, in vendar niso še vse do danes ničesar ukrenile ali vsaj ne znale doseči, da bi se ta, za Slovence naravnost

Napetost med Anglijo in Italijo

LONDON, 5. marca. Ass. Press. Italijanski veleposlanik Bastianini je včeraj izročil angleški vladi protest italijanske vlade proti prepovedi prevažanja nemškega premoga za Italijo z ladjami iz holandskih pristanišč. Italijanska nota je precej podobna svoječasni ameriški. V Londonu je bil ta protest sprejet hladno in angleška vlada ne misli v nobenem primeru popustiti. Po vestih iz Rima obstaja nevarnost, da bo odpovedan znani »gospodarski sporazum«, ki je bil svoječasno sklenjen med Anglijo in Italijo. Med tem je pa glavna pozornost posvečena vprašanju, kaj bo s tistimi šestimi italijanskimi transportnimi ladjami, ki so včeraj odplule natovorjene z nemškim premogom iz Rotterdamu in krenile proti Italiji? Ali jih bo angleško brodogradništvo držalo in tovor zaplenilo? Nekateri menijo, da bo Anglija te ladje še pustila dalje, da pa potem ne bo smela nobena več prevažati nemškega premoga po tej poti.

AMSTERDAM, 5. marca. Nedcorr. Šest

italijanskih tovornih parnikov je zapustilo pristanišče, obloženih z nemškim premogom. Vest, da je Anglija pristala na nov rok dveh mesecev, so zanikane v Londonu. Tega tudi italijanska vlada ni prosila. Veleposlanik Bastianini je z letalom prispel v London. Misli se, da bo veleposlanik sam prevzel spor v roke, da ga z osebnimi intervencijami reši.

LONDON, 5. marca. Ass. Angleške kolonialne čete iz vseh afriških kolonij so zbrane v Keniji, ki leži na meji italijanske Abesinije. Koncentracija teh čet se opisuje kot navaden akt pripravljenosti zaradi vojne.

BERLIN, 5. marca. DNB. Nemški listi ostro napadajo Anglijo v zvezi s prepovedjo prevažanja nemškega premoga v Italijo po morju in pravijo, da prepoved ni naperjena proti Nemčiji, ampak proti pravici in potrebam nevtralec. Anglija hoče s tem Italijo le prisiliti, da bi kupovala njen premog. Toda Italija bo že znala braniti svojo voljo.

Nemci potopili nov angleški parnik

LONDON, 5. marca. Reuter. Na zahodni angleški obali so Nemci potopili angleški parnik »Pacific Reliance« (6700 ton). Posadka 53 moških se je rešila v 4 čolnih. To je prva angleška ladja, ki je bila potopljena po daljšem času, ker je »Demala« včeraj bila srečno pripeljana v neko angleško pristanišče. Nemčija je v tem času izgubila 4 ladje s skupno tonažo 18.500 ton. Poleg tega so od 6 nemških ladij, ki so pred 14 dnevi zapustile špansko pristanišče Vigo, 3 bile ujete po Angležih, 1 so

sami Nemci potopili, 1 je nasedla na sipino in samo ena je prispela v Nemčijo. Od začetka vojne pa do danes je bilo v konvoju prepremljenih 10.782 ladij, od teh je bilo uničenih samo 32 angleških ter 2 nevtrajni. Posebno je zanimivo, kako se je rešil neki angleški petrolejski parnik, ki so ga Nemci z bombami razpolovili. Ena polovica parnika se je potopila, druga polovica pa je po 3dnevem težavnem manevriranju prišla do angleških vojnih ladij, ki so jo spravile v domače pristanišče.

Napad na tri holandske ladje

AMSTERDAM, 5. marca. Havas. Na Severnem morju so nemška letala napadla tri obalne ladje Holandske. Streljali so nanje s strojnimi. Holandski parniki so zapustili New Castle na Angleškem v petek zvečer ter zapluli s tovorom premoga proti Holandski. Po enourni vožnji so bili napadeni. Parnika »Vaza« in »Bokelo« sta dosegla neko belgijsko lukko, »Amazon« je zaostal. Ista nemška letala so napadla tudi angleške ladje, ki so bile v bližini.

Blokada Vladivostoka?

TOKIO, 5. marca Exchange Tel. V Tokiu so se pojavile vesti, da bo angleško bojno brodogradništvo blokiralo tudi sovjetsko daljnovzhodno pristanišče Vladivostok in preprečilo, da bi sovjetske ladje prevažale v Ameriko nemško blago, ali pa uvažale tuje blago za Nemčijo. Na uradnem mestu so izjavili, da o tem ničesar ne vejo.

»NIČ NOVEGA«

PARIZ, 5. marca. Havas. Vojno poročilo od danes se glasi: Nič novega.

ANGLEŠKA KRIZARKA V MONTEVIDEO

MONTEVIDEO, 5. marca. Havas. V tukajšnje pristanišče je priplula angleška križarka »Havkins«. Njen prihod je vzbudil veliko pozornost. Na obali so se zgrnile velike množice ljudi, a jih je policija odstranila. Novinarjem, ki so bili sprejeti na krovu, je poveljnik izjavil, da so izmišljene vse vesti o boju z nemškimi podmornicami. Angleške bojne ladje so imele na odprtem morju samo vaje. Križarka bo vkrcala v Montevideu življenjske potrebščine in pošto ter v teku 24 ur pristanišče zopet zapustila.

JASPARJEVA IZJAVA

BRUSELJ, 5. marca. Belga. Minister Jaspars je naglasil velik pomen dobro opremljene vojske. Zato je treba uvesti nove davke, s čimer bo močno pripomogli k ohranitvi nevtralnosti. Vlada strogo kontrolira razporeditev življenjskih potrebščin in njih cene ter si prizadeva, proizvodnjo premoga čimbolj povečati. Če bo vsak Belgijec pravilno razumel svojo dolžnost, se država nima ničesar bati.

pogubna praksa, enkrat za vselej nehala. Kajti nihče ne more verjeti, da ne bi bilo mogoče, doseči v tej stvari remedeure, ako bi se tisti, ki so za to poklicani, za stvar zavzeli tako, kakor je potrebno. Toda pri nas besedičimo o narodnih potrebah in

POLITIČNE HOMATIJE NA KUBI

HAVANA, 5. marca. Stefani. Na volivni odbor, ki ga tvorijo pristaši polkovnika Batiste, je bilo oddanih iz nekega avtomobila več strelcev. En strel je zadel nekega uradnika in ga ubil, ostali so smrtno ranjeni. Avtomobil je brez sledu izgubil.

HAVANA, 5. marca. Ass. V pouličnem boju s politično policijo je padel Carlos Martin Bohrques, član neke teroristične organizacije, ki je pred dnevi težko ranil Orestesa Ferraro, bivšega kubanskega poslanika v USA.

TAJNA TISKARNA IRSKIH TERORISTOV

BELFAST, 5. marca. Ass. Policija je odkrila tajno tiskarno irskih teroristov, kjer so tiskali svoja »vojna poročila«. V isti tiskarni so našli tudi neko najmodernejšo strojno, 13 revolverjev, 500 trakov municije za strojno in bombo. 3 osebe so aretirali.

STAVKA V INDIJI

BOMBAY, 5. marca. Reuter. Okoli 135 tisoč bombažnih delavcev je stopilo včeraj v 45 tovarnah v stavko. Zahtevajo 25 odst. povišanje plače. Stavkujočim so ponudili 10 odst. povišanje, pa so odbili. Predstavljajo 90 odst. bombažskih delavcev.

AMERIŠKA ZASTAVA NAD ANTARKTIKO

WASHINGTON, 5. marca. Stefani. Predsednik USA je brzojavil admiralu Byrdu, da ne bodo Zedinjene države terjale od drugih držav priznanja suverenosti nad ozemljem Antarktika, kjer se zdaj vije ameriška zastava.

PREBIVALSTVO LUXEMBURGA

LUXEMBURG, 5. marca. Belga. Po te dni izvršenem ljudskem štetju ima velika kneževina Luxemburška 301.367 prebivalcev. Samó mesto Luxemburg šteje 60.980 duš.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in vetrovno vreme. Obeta se sprememba. Včeraj je bila najvišja temperatura 8,0, danes najnižja — 9,0, opoldne 4,5.

Curih, 5. marca. Devize: Beograd 10, Pariz 9,88%, London 17,44%, Newyork 4,46, Milano 22,52, Berlin 178,75, Praga 5,50, Sofija 3,30, Budimpešta 79%, Bukarešta 3,40.

interesih samo pri demagoški agitaciji, kadar bi pa bilo treba za te interese pokazati zobe in se eventualno odreči tudi partizanskim ugodnostim, se to nikoli ne zgodi.

Domači zapiski

Značilen porast SDS

V Pančevu je bila v nedeljo v priveditvi Demokratske stranke velika komemoracija za poka Ljubo Davidovičem. Iz Beograda je bil navzoč predsednik mestnega odbora DS Proka Ilić. V spomin Davidoviču je govoril tudi Dušan Bošković, prvak SDS, ki je naglašal potrebo zedinjenja obeh demokratskih političnih skupin. Izvoljen je bil nato novi odbor za Pančevo, v Samostojno demokratsko stranko se je pa prijavilo 200 novih članov.

Dr. Čubrilović o dr. Mačku

Na zemljoradniškem shodu v Subotici je poljedelski minister dr. Čubrilović med drugim dejal: »Tisti, ki ribarijo v kalnem, napadajo dr. Mačka in pravijo, da je upornik. Dokazal pa je, da je monarhist. Sprejel je kraljevsko dinastijo Karadžordževićev za svojo, položil je prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. Ko je zahteval banovino Hrvatsko, ni terjel drugo državo, temveč samo da bodo Hrvati v svojem. Pustil je državi vse, kar jo stvarja kot takšno. Ni to razcep države, kakor trdijo hrvatski in srbski frankovci, ki bi hoteli zopet zajahati narod. Vladko Maček je državnik ne samo hrvatski, temveč cele države. Dober državnik je!«

Dr. Laza Marković o sporazumu in zedinjevanju radikalov

Na konferenci pristašev v Subotici je pravosodni minister dr. L. Marković posebno naglasil zasluge Hrvatov, od vloge Trumbića v krški deklaraciji in dalje. Zdaj je sporazum napravljen, banovina Hrvatska je sestaven del države. HSS je ena celina, takšno stranko moramo stvoriti tudi pri Srbih. Zato je najsposobnejša Radikalna stranka, o kateri bo narod sam na svobodnih in tajnih volitvah izrekel besedo. Miša Trifunović nima polnomoči naroda govoriti v imenu RS. Edino Stanojević, šef stranke je za to opolnomočen, on pa noče izjaviti osebnega mišljenja o tem važnem vprašanju.

Aco Stanojevića pričakujejo

Radikalni krogi javljajo, da bo njih prvak Aca Stanojević prispel v kratkem v Beograd. Njegov prihod je posebnega pomena v času, ko so naporu za združenje vseh radikalov dosegli višek. Mita Dimitrijević je novinarjem naglasil, da je vprašanje zbiranja radikalov še vedno zelo aktualno, pogajanja niso bila prekinjena.

„Dragi“ gostje....

»Politika« javlja iz Sofije, da so na svečanih banketih, prirejenih na čast jugoslovanski trgovinski delegaciji, vsi bolgarski govorniki začeli svoje zdravice z besedo »skupi« gostje, kar seveda pomeni v bolgarščini dragi, mili ali cenjeni gostje. Naši delegati so se pa v zadregi premikali na stoli, gledajoč v dragoce ne servise in obloženo mizo, misleč, da menijo bratje Bolgari, koliko bodo gostje spet stali državo. Kmet Dušan Branković iz Bosne je zaskrbljeno omenil: — Lepi moj brat, ni se jim čuditi! Tri dni že jemo in pijemo tako, trebih me boli, kar je res, je res: dosti jih stanemo... Vsa Sofija govori o tem in se smeje.

Obnova madžarske stranke?

Na veliki skupščini madžarskih delegatov v Senti je bilo sklenjeno, da se obnovi madžarska stranka v Vojvodini. Več govornikov je naglašalo, da se Madžari ne smejo vezati na posamezne politične osebnosti. V izbi med Beogradom in Zagrebom naj se odločijo za prvega, na katerega je manjšino že od 1. 1918 vezala usoda. Poseben odbor bo sestavil resolucijo in dokončno odločil o političnem nastopu Madžarov.

Za in proti Radićevemu jeziku

»Hrvatska Straža« nastopa proti temu, da bi se hrvatski jezik, ki ga je uporabljal Ante Radić, uvedel v uradih banovine Hrvatske. Ta velikan je sicer dobro poznal narod, kakor nihče drugi, zato pa se še ne more reči, da je bil v vsem dovršen specialist!« zaključuje list.

Novice

Vprašanje nove katastrske izmere Prekmurja

Ob novem zakonu o neposrednih davkih, s katerim bodo vsi posestniki z manj kot 1000 din čistega donosa oproščeni plačevanja zemljarine se v Prekmurju prav znova pojavlja stara zahteva po novi izmeri in novi strokovni klasifikaciji zemljišč. Ker je Prekmurje izrazito poljedelska pokrajina, je njena najvažnejša javna dajatev zemljarina. Zemljarina je odmerjena na podlagi starega kat. čist. donosa, izračunana po starih madžarskih zakonih, ter se v mnogočem razlikuje od onega v ostali Sloveniji. Maršikje kat. čisti donos daleč ne odgovarja dejanskemu stanju. Kriva je pri tem seveda zastarelost katastrskih aparatov in njih zmotanost, kjer ni mogoče ugotoviti to ali ono kulturno ali posestno izpremembo. Katastrske mape, ki so predpogoj za točno in socialno predpisovanje davka, so spričo svoje zastarelosti tako pomanjkljive, da daleč ne odgovarjajo dejanskemu stanju. Marsikaj je zakrivila površnost predvojnih notarjev, a tudi vojna leta, ki so ovirala točne izvedbe posameznih sprememb; zato se dogaja, da plačujejo posestniki zemljarino za travnik, ki je bil že pred 30. leti preoran v njivo.

Drugo važno vprašanje je strokovna klasifikacija, kajti prav točno in strokovno klasiranje določa višino davka. Pred 30 leti so madžarske oblasti zavržle stare in neuporabne evidenčne mape in skušale urediti kataster po nekem novem sistemu; obenem so prvič izvedle

klasifikacijo. Klasifikacija pa je zelo pomanjkljiva in netočna. Od takrat do danes sta prekmurški kmet in bajtar zlezla zaradi ponekod slabo odmerjenih dajatev v bedo ter morala na sezonsko delo. Se huje pa so prizadete one drobne kmetije, ki so nastale po likvidaciji agrarne reforme. Bivša veleposestva so bila mnogo bolj davčno obremenjena, kakor kmečka. To so bile predvsem špekulativne manipulacije privilegiranih aristokratov, katerim je visoki davek omogočil najrazličnejše privilegije v javnem in političnem življenju.

Po izvedbi reforme je ta neupravičena ocena zemljišč ostala. Država je sicer dala zemljo razparcelirati, ni jo pa dala na novo klasirati.

In prav sedaj, ko se bo z novim davčnim zakonom nudilo prekmurškemu kmetu in bajtarju novo razdobje njegovega

napredka in ker sistem tega zakona zahteva za svojo pozitivno uveljavnost dobro in na socialni podlagi urejen kataster, kar pa v Prekmurju manjka, je danes najvažnejše vprašanje nove izmere ali vsaj reambulacije Prekmurja. Že pred več leti je skupina občinskih predstavnikov to zahtevala s posebno resolucijo. Omeniti je treba samo ljutomerski okraj, ki je po komasaciji pridobil del štrigovskega okraja in ki je bil po priključitvi takoj reambuliran. Z novo izmero in strokovno klasifikacijo Prekmurja, bi se uravnovesila osnovna baza javnih dajatev. S tem bi se dala domačemu sloju priložnost, da si kot zdrav in enakovreden činitelj opomore in kot tak pristopi v sklop celotnega narodnega gospodarstva.

Fran Trdko.

Železniška in cestna zveza z morjem

SPOMLADI SE BO ZAČELO S POSPEŠENIM DELOM PRI GRADNJI ŽELEZNIŠKE PROGE ČRNOMELJ-VRBOVSKE IN PRI GRADNJI CESTE LJUBLJANA-SUŠAK

Prometni minister inž. Nikola Beslić je odobril potrebne kredite za dokončno izgradnjo železniške zveze Slovenije z morjem od Črnomelja do Vrbovskega. Dela na tej progi so se začela že preteklo leto, pomladi pa se bo začelo z pospešenim delom, da bi se z gradnjo čimprej končalo. Z novo zvezo Slovenije z

morjem, bo naš izvoz na Jadran lažji in donosnejši.

Istočasno se gradi avtomobilska cesta med Ljubljano in Sušakom, za katero so tudi odobreni potrebni krediti. Na pomlad se bo začelo graditi cesto na več krajih hkratu, da bo lahko čim prej izročena prometu.

vsako 5. leto nove volivne imenike. Ker je bil zadnji volivni imenik za Ljubljano napravljen v začetku leta 1936. in se je sedaj pričelo že 5. leto, je bil torej mestni domovinski urad po zakonu prisiljen k velikemu in težkemu delu sestavljanja novega volivnega imenika.

a Kje bo stal spomenik kraja Aleksandra? Kakor je znano, to vprašanje še vedno ni rešeno. Zdaj so davkoplačevalci s Kongresnega trga in okolice, na čelu g. Iekarnar Bahovec, pokrenili akcijo, da se ta spomenik postavi na Kongresni trg oziroma v Zvezdo. V svojem oklicu poudarjajo, da je ta trg najbolj reprezentativen in edini prostor za velike manifestacije ter izražajo upanje, da bo njih resna beseda v zadnjem trenutku zalegla in da bo tudi odbor za postavitve kraljevega spomenika uvidel, da ne gre proti volji Ljubljancem oropati Kongresni trg največje privlačnosti in tudi največje časti.

a Vprašanje naše lesne industrije. Pri Zvezi industrijev za dravsko banovino je bila 1. marca 1. l. plenarna seja lesnega odseka. Industriji so razpravljali o vprašanju sorazmerne udeležbe lesne industrije na javnih dobavah. V zvezi s tem se je razpravljalo tudi o težavah, na katere zadeva izvoz našega lesa v inozemstvo. Končno je bilo podano tudi poročilo o nedavnem zasedanju Nemško-jugoslovanskega odbora za gozdno in lesno gospodarstvo.

Celje

TUDI ZDRUŽENJE MIZARJEV PROTI UKINITVI OBRTNIH ZDRUŽENJ

V nedeljo dopoldne so v Celju zboro-

Pismo uredniku

Cenjeni gospod urednik! Prav vljudno Vas prosim, da priobčite v Vašem cenj. listu sledeče: V nedeljskem »Jutru«, na 6. strani sprašuje anonimni »koroški borec« po nekem g. Šeku izza časa svetovne vojne. Temu nediscipliniranemu »koroškemu borcu«, mogoče članu L. K. B., naj bo na uho povedano, da se edino pri odboru krajevne organizacije v Celju dobijo vsa potrebna pojasnila o članih te organizacije. Anonimnega pisca pa naprošam, da prijavi, da odstopa kot član L. K. B., če je sploh član. Kot razlog naj navede: Nedisciplino, nepotrebno vlačenje po časopisu na pol vojaške organizacije, čije člani so postavljali severno mejo in jo s krvjo zabetonirali. Če pa ni član, ga vljudno naprošam, naj se nikar ne trudi za organizacijo, ker je nepolitična in nepristranska ter bo stvari, ki se izključno nje same tičejo, sama uredila. T. č. predsednik: Brišček Janko, s. r.

vali mizarji celjskega združenja. Obširna in živahna debata je bila glede mestne uvoznine, ker morajo mizarji iz celjskega okoliša, ki so člani celjskega združenja, plačevati za svoje produkte, ki jih uvozijo v mesto, visoko uvoznino. Končno so se tudi mizarji izrekli proti ukinitvi obrtnih združenj.

c Pred okrožnim sodiščem v Celju ni bil kaznovan z neko trošarinsko kaznijo nekdo iz Sp. Hudinje, ampak Lednik iz Zg. Hudinje.

c Kronika nesreč. 56 letni dninar Jernej Homan iz Luk pri Vojniki je padel in si zlomil prste na roki. — 14 letni Emil Santl iz Tovarniške ulice v Celju si je pri smučanju zlomil nogo. — 57 letni dninar Franc Orožen je padel v St. Andražu pri Velelju in si zlomil roko. — 53 letni žel. kretnik Jevšnak Franc iz Vrh pri St. Juriju pri Celju, je na poti proti domu padel in si zlomil nogo. — 23 letni hlapec Stefan Jevšenak iz Trnave pri Gomilskem, se je pri sekanju drv vseknil v roko.

c Za šolskega upravitelja v Vojniki je imenovan g. Mlaker, doslej šolski upravitelj v Zavrču.

c Celjski avtobus zopet na vseh progah redno obratuje.

c Pospravite sneg z mestnih ulic! V nekaterih ulicah našega sicer snaznega mesta še vedno ležijo cele gore snega. Obupno sliko nudi posebne Cankarjeve ceste, kjer se je po vrhu snega nabrala vsa nesnaga iz hodnikov in izgleda cela ulica, kakor veliko smetišče. Mislimo, da bi se z dobro voljo dalo to odstraniti, ker tako prometna cesta v takem stanju mestni upravi pač ne dela časti.

c Nesreča železničarja. Med premikom se je ponesrečil železničar J. Kolar na Pragerskem. Vozovi so ga poškodovali po vsem telesu.

c Občina Spodnja Poljskava—Pragersko dobi telefon. Odobren je kredit za napeljavo telefona na občino Sp. Poljskava.

c Za peč z žagovino je padel leto dni star posestnik sinček Franc Kotnik iz Legna pri Slovenjgradcu in zadobil težje opekline po glavi in obrazu.

c Hrvatski škof toži 331 kmetov. Križevski škof dr. Dionizij Njaradi toži 185 kmetov, ker so nasilno pričeli sekati 1200 juter gozdov ter 146 kmetov, ker so pričeli nasilno izkoriščati 185 juter travnikov.

c Meningitis v varaždinski okolici vedno bolj razsaja. Zaprte so vse šole, bolnišnice pa dobivajo vedno nove bolnike. Doslej je bil že en smrtni slučaj.

Kaj bo z italijanskim bombažem?

Pretekli teden je bila v Ljubljani konferenca predstavnikov naše tekstilne industrije, v Zagrebu pa konferenca predstavnikov hrvatske tekstilne industrije. Na obeh konferencah so industrijalci razpravljali o predlogu Instituta Cotoniere Italije ter se končno zedinili, da pristanejo na prvi del ponudbe, ki predvideva zvišanje cen že naročenega bombaža pri 5 lir. Drugi del predloga, ki zahte-

va 100 odstotno zvišanje cen za že popreje naročeno blago, so industrijalci odklonili. Srbski industrijski krogi so se postavili celo na stališče, da mora Italija izpolniti vse obveze po starih cenah, kakoršne so bile pred 1. septembrom. Vse pa kaže, da Italija ne bo pristala niti na ta niti na oni predlog ter da bo ostalo vprašanje uvoza bombaža iz Italije še nekaj časa nerešeno.

Zanimivo gasilsko zborovanje v Ptuj

ALI JE POTREBNO, DA SE V GASILSKE VRSTE PRINAŠA POLITIKA?

V nedeljo 3. t. m. je zborovala gasilska župa v Ptuj, ki obsega ptujski in urmoški sodni okraj. Iz izčrpnih poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da beleži ta župa pod nepristranskim in smotnim vodstvom starešine g. Musek. Ljudvita razveseljav napredek. Čeprav ima g. Musek v povojnih letih brezdvomno največ zaslug za razmah gasilstva v tem področju, saj je s številnimi intervencijami izposloval četami izdatne podpore, se ves posvetil samo gasilstvu. To je urejeval »Gasilca«, v gasilcu je poznal samo — gasilca in ne političnega pripadnika itd. vendar je bil tokrat izvojen nov starešina z docela izpremenje-

nim odborom. Opozicija, ki je predstavljala gotovo politično strujo, je nastopila organizirano — kakor znano, so imeli pred skupščino poseben posvet. Kljub temu so zmagali s pičlo večino s 55 proti 54. Novi odbor je bil sestavljen tako: starešina Muhlić Ivan, župan in gostilničar, Sv. Marjeta; tajnik Horvat Martin iz Ptuja in blagajnik Čeh Franc, pos. iz Sv. Urbana.

p Umetniški večer priredi drevi v Mestnem gledališču ptujska umetniška skupina pod okriljem Ljudske univerze. Na koncu bo dramska slika, ki jo je napisal Stanko Canjkar in zrežiral Fran Žižek.

Ljubljana

Novi volivni imenik Ljubljane

Po predpisih zakona o volivnih imenikih je mestna občina za ljubljanske volivne upravičence napravila nove volivne imenike. V ta namen je mestni domovinski urad moral popisati vse v Ljubljani bivaajoče moške, rojene 1. 1920, ali prej, prav tako pa tudi vse državne in javno samoupravne uslužbenice, ki imajo svojo stalno službo v mestu, čeprav stanujejo drugje.

Tako je bilo v vsej ljubljanski občini popisanih 26.126 moških v 6.917 hišah. Od teh je 22.233 volivnih upravičencev. Poleg teh je bilo pa treba v volivne imenike vpisati tudi še 1.112 upravičencev, ki so manj kot eno leto odsotni iz Ljubljane in pa 471 volivcev, že omenjenih izven Ljubljane stanujočih pragmatičnih uslužbencev. Tako je v novem volivnem imeniku v Ljubljani vsega skupaj 23.836 volivcev.

Mestni domovinski urad je pa popisal 26.126 moških, a število volivnih upravičencev je znatno manjše zato, ker nekateri popisani nimajo volivne pravice v Ljubljani, drugi so še premladi, tretji še ne stanujejo predpisano leto v Ljubljani, volivne pravice pa tudi nimajo tuji dr-

žavljeni in seveda taki, ki so izgubili častne pravice ali bili preklicani. Le-teh je samo 55, tujih državljanov pa 1.269. Med njimi so na prvem mestu italijanski državljani, ki jih je 882. Iz češkoslovskega protektorata jih je 120 in toliko tudi iz Nemčije. Ruskim državljanom je v Ljubljani 59, bolgarskih 27, poljskih 12, slovaških 8, madžarskih 9, francoskih in švicarskih po 4, romunskih in grških po 2. Po en državljani zastopa Belgijo in Haiti; podanikov Združenih držav Severne Amerike je 17, 1 pa je brezdomovinec.

Vse te številke so po stanju na zadnji dan januarja t. l.

Pri štetju volivcev posameznih volišč se je pa pokazalo, da bi bila nekatera volišča premočna in ne bi ustrezala predpisom. Zato je bila potrebna preureditev nekaterih dosedanjih volišč in so bile pri tem upoštevane tudi upravičene želje volivcev iz Sp. Šiške in iz Most.

S tem, da je Ljubljana dobila nov volivni imenik, pa seveda še ni rečeno, da bi morale biti tudi kake volitve. — tako pripominja uradno sporočilo mest. poglavarstva, — pač pa zakon zahteva

Vsakega 15. v mesecu začne uprava »Večernika« avtomatično ustavljati pošiljanje lista tistim naročnikom, ki so za dva meseca v zaostanku z naročnino. Cenjene naročnike zato prosimo, da poravnajo do 15. t. m. zaostalo naročnino, če nočejo, da jim uprava avtomatično prekine pošiljanje lista. Opozarjamo tudi, da naročniki, ki so več kot 14 dni v zaostanku z naročnino, izgube pravico do nezgodnega zavarovanja »Večernikovih« naročnikov za 10.000 din. Zavarovani so le tisti naročniki, ki v redu plačujejo naročnino. Doslej je bilo izplačanih že 5 zavarovalnin, v enem primeru pa je zavarovalnica odklonila izplačilo, ker je bil naročnik 1 mesec v zaostanku z naročnino. Da svojim varujete zavarovalnino, plačajte v redu naročnino!

Skala pokopala kočarjevo družino

UBIT JE BIL 15 MESEČNI OTROK, 4 RODBINSKI ČLANI PA SO DOBILI TEŽJE IN LAŽJE POŠKODBE

V soboto okrog 14.30 se je v Vodrušu pri Sv. Jakobu pri St. Juriju ob juž. žel. zgodila težka nesreča, ki je zahtevala tudi smrtno žrtev. Vsled južnega vremena se je zrušila težka skala s pobočja proti koči, ki jo je imel v najemu 32letni Franc Zidar. Zidar je bil v hiši skupaj z ženo in 4 otroki. Skala je treščila v steno, pri čemer se je zrušil strop in padel na Zidarjevo družino. 15 mesecev staro hčerko Štefko, ki jo je držala 12letna sestra Karolina ravno v naročju, je strop,

ki se je vdrl, zmečkal in na mestu usmrtil. Zidar sam je dobil hude poškodbe po glavi in trebuhu, njegova žena Ljudmila in 12 letna hčerka Karolina sta dobili težje poškodbe, 7letna Angela pa lažje poškodbe, dočim je ostal 5letni sinček Franc nepoškodovan. Rodbina se je zatekla k sorodnikom; bila je že prej zelo revna in je sedaj popolnoma uničena. — Kdor bi ji želel pomagati, naj pošlje prispevek na naslov Franc Zidar, Vodruš, p. St. Jurij pri Celju.

Maribor

Pekovski pomočniki v borbi za svoje pravice

Nedeljski občni zbor Združenja pekovskih pomočnikov pri »Zlatem konju« je bil zelo zanimiv in značilen. Poročila so pokazala, da mojstri niso tako socialni, kakor to radi zatrjujejo. Po poročilih predsednika g. Jazbinškega, tajnika g. Zidanškega in blagajnika g. Budje je prišel živahen razgovor o krivicah, ki se godijo pekovskim pomočnikom in vajencem. Tajnik g. Zidanšek Miloš je prečital članek predsednika pekovskih mojstrov g. Korēna, ki so ga zborovalci obsojali. Govornik je navedel več gorostasnih primerov, kako kršijo mojstri bansko naredbo o omejitvi nočnega dela v pekarnah ter kolektivno pogodbo. Ban je aprila leta 1937. izdal naredbo o odpiranju in zapiranju obratovalnic. Ta naredba pravi, da se skupno delo v pekarnah ne sme pričeti pred tretjo uro zjutraj, vajenci pa ne smejo pričeti z delom pred četrto uro. Mariborski pekovski mojstri pa se tega ne držijo. Že ob enih morajo začeti z delom in še celo prej. So vajenci, stari komaj 16 let pa morajo pričeti z delom v pekarni že opolnoči in delajo do 8. zvečer, torej polnih dvajset ur. To je protizakonito in proti takšnemu izkoriščanju se borijo pekovski pomočniki. Zaradi pravične borbe pa skušajo nekateri pekovski mojstri izvajati pritisk na njihovo organizacijo s tem, da odpustijo pomočnike brez vsakega vzroka. Takoj po sklenitvi kolektivne pogodbe je bilo odpuščenih več pomočnikov, večinom funkcionarjev Združenja pekovskih pomočnikov.

Nato je navedel tajnik značilen primer protizakonitega izkoriščanja. Na Pobrežju je neki pekovski mojster imel 16letnega vajenca Ivana Veličiča. Ta deček je moral delati dvajset ur dnevno. Razumljivo je, da je bil zaradi mraza in nezadostne hrane ter nezadostnega spanja popolnoma izčrpan, zlasti še, ker je moral vsako jutro nositi težek koš s pecivom. Ko je nekega dne po končanem delu kar pred gospodarjem zaspal, ga je ta pretepel in vrgl sredi zime na cesto, kar je protizakonito. Za dečka so se zavzeli pekovski pomočniki, ki so ga oblekli in ga spravili za nekaj dni v vajeniški dom, nato pa ga je vzel pekovski mojster g. Petek iz Maribora. Ta pa je z vajencem popolnoma zadovoljen. Takšnih primerov je mnogo. Oblast naj jih preišče in krivce strogo kaznuje. Prav tako naj obratna oblast zaščiti pomočnike, ki jih ne obvaruje krivic niti banska uredba niti kolektivna pogodba. Pomočniki zahtevajo samo to, da se strogo izjavi banska naredba in kolektivna pogodba.

Pri volitvah je bila izvoljena nasled-

nja uprava: predsednik Jazbinšek Jože, podpredsednik Bratuša Martin, tajnik Zidanšek Miloš, blagajnik Budja Ivan, nadzorni odbor Pak Mirko, Rok Cazerman, Ikovič Andr., odborniki pa Reisman Karl, Vovk Ferdinand, Lozinšek in Čeh Al.

Občni zbor je zaključil pevski zbor pekovskih pomočnikov z veselo in vzpodbudno pesmijo.

Zborovanje Narodno strokovne zveze

Narodno delavstvo, včlanjeno v Narodni strokovni zvezi je imelo večeraj občni zbor pri Povodniku, ki ga je vodil podpredsednik g. Bajde. Po poročilih tajnika g. Tekavca in blagajnika g. Sajeta so razpravljali o naraščajoči draginji. NSZ se bo trudila, da bo pri mariborskih podjetjih skušala doseči iz-

boljšanje položaja delavstva ter zvišanje mezd. Izvoljena je bila naslednja uprava: predsednik Prele, podpredsednik Bajde in Janko Franc, odborniki Tekavec, Saje, Stibilj, Šimek, Bezaik, Cee, Pahernik, Tkalec, Zebec in dr. Jančič. V nadzornem odboru sta dr. Rosina in Žmave.

m Orkestralni odsek Glasbene Matice v Mariboru. Radi koncerta Mariborskega tria bo prihodnja redna vaja v četrtek, 7. t. m., ob 20. v društvenih prostorih.

m Letni občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru bo v ponedeljek, 18. t. m., ob 18. v dvorani OUZD (Marijina ulica 13).

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Glavno žrebanje 39. kola

Din 200.000.—	27690
Din 100.000.—	91402
Din 80.000.—	33235
Din 50.000.—	9374
Din 40.000.—	61639
Din 24.000.—	1089
Din 20.000.—	8716 69791
Din 16.000.—	48437 84662
Din 12.000.—	3965 6097 54046

Din 10.000.—

13373 24430 29306 29919 32549 37533 55607

63015 70577 89444 90272

Din 8.000.—

4526 16664 34680 42290 45723 56020 61105

91301

Din 6.000.—

18904 26244 37368 55553 56156 61535 63204

63302 77936 92863

Din 5.000.—

5242 30669 42314 43324 48784 52980 55380

59627 78891 98191

Din 4.000.—

3789 5137 6886 7029 9099 19997 21726

24437 26152 27816 29128 34220 35586 46925

52395 55707 56183 56793 60288 61903 63998

67016 78510 79016 79137 79862 83986 90059

91050 94702

(Brez jamstva)

Pri nas so bile kupljene sledeče srečke:

Štev. 26.244 (dobitek din 6.000.—). Štev.

5.242 (din 5.000.—) in štev. 7.029 (din

4.000.—).

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne

loterije bančna poštovalnica BEZJAK, Ma-

ribor, Gosposka ulica 25

Proslava 150 letnice slovenske drame

Drevi bo v našem mariborskem gledališču proslava 150-letnice uprizoritve prve gledališke igre v slovenskem jeziku. Člani ljubljanske drame bodo igrali Linhartovo komedijo »Županovo Micko«, ki je pomenila 28. decembra 1789, leta obelastitve slovenskega gledališča in slovenske drame. Linhart je napisal komedijo sicer po tujem izvirniku, jo je pa tako preoblikoval in ponasil, da jo moremo po pravici šteti kot slovensko stvaritev. Uprizoritev je pomenila tedaj velik dogodek, saj je pokazala, da je tudi slo-

m Iz policijske službe. Napredoval je za policijskega stražnika II. razreda zvanik II. skup. v Mariboru Konrad Rozman; odpuščen je iz državne službe Anton Pliberšek, policijski stražnik pripravnik v Mariboru.

m Premišljena je Marija Eiselt, banovinska uradnica pri okrajnem načelnstvu v Mariboru k banski upravi v Ljubljani.

m Poročila sta se sodni pripravnik Josip Vidic in gđ. Ada Kronvogel, hčerka dvornega svetnika v p.

m Odlikovan je bil z redom sv. Save III. stopnje višji sodni svetnik g. Josip Lenart, predsednik kuzenskega senata pri tukajšnjem okrožnem sodišču. Odlikovanec je bil nedavno upokojen.

m Dišaki kuhinji v Mariboru so nakazali Mohorjani župnije Sv. Križ pri Ljutomeru po g. kanoniku Josipu Weixlu 50 din, učiteljski zbor mariborske Glasbene matice mesto venca na krsto pok. ravn. Hladeka-Bohinjskega 150 din.

m »V borbi z goro«. Predavanje Uroša Župančiča jutri ob 20. v Ljudski univerzi. Skioptične slike. Predavanje prireditelji Alpinistični odsek SPD.

m Tatvina v Kettejevi ulici. Godbenik Jaroslav Sklenar iz Kettejeve ulice 30 je prijavil policiji, da mu je nekdo ukradel iz drvarnice kolo in štiri kokoši.

m Napad na avtomobil. V gozdu pri Brezju je neznanec vrgl kamen v avtomobil trg. poštika Bogomirja Bračka in mu razbil šipo.

m Hl. Mariborski umetniški teden bo letos od 5. do 11. maja. Umetniški klub v Mariboru vabi slovenske pisatelje s svojega področja, da mu pošljejo do 15. marca rokopise gledaliških del, ki bi se mogla prvič uprizoriti tekom tedna v mariborskem gledališču. Izbrano bo delo, ki ga bo žirija najbolje ocenila.

m Člani Zveze Maistrovih borcev, prijatelji in znanci se vabijo na tovariški sestanek v sredo 6. t. m. ob 9. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

m Voznikova nesreča. Večraj popoldne se je na Aleksandrovi cesti pod težko tovornorazvoznim voz posestnika Andreja Litra od Zg. Sv. Kungole. Voznik se je pravčasno umaknil drom, ki so zgrmela na ulico.

m Na ledeni plošči. Večraj okoli 16. ure se je zbrala na državnem mostu velika množica pasantov, ki so opazovali drzno početje dveh 10 letnih fantov. Vozila sta se na veliki ledeni plošči po Dravi. Ko se je plošča na desnem bregu razbila, sta se v zadnjem trenutku rešila na breg.

* Jutri, 6. t. m., ob 20. uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke koncert »Mariborskega tria«.

* Sprejemamo naročnino za knjige »Vodnikove družbe« za leto 1941. Knjigarna Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova c. 13, telefon 25-45.

Kino

* Grajski kino. Samo še do četrтка »Ples v operi«. Smeh, zabava in zopet smeh. Pride: »Kraljica usode«.

* Esplanada-kino. Prvo vrstna francoska komedija »Ona hoče, on pa ne« z Danielo Darieux. Film smeja in zabave.

* Union-kino. »Nancy in njegovi detektivci«, izborni kriminalni film izredno napete vsebine.

Mariborsko gledališče

Torek, 5. marca, ob 20.: »Shupanova Mizka«. Gostovanje ljubljanskega gledališča. Izven.

Sreda, 6. marca: Zaprti. (Gostovanje v Celju.)

Četrtek, 7. marca, ob 20.: »Vdova Rošinka«. Red B.

»Gejša« prihodnja glasbena novost mariborskega gledališča se pripravlja pod vodstvom voj. kapelnika Jiraneka in v Harastovičevi režiji. »Gejša« je slovita angleška opereta z melodiozno glasbo in zanimivo vsebino iz japonskega življenja.

Mariborski trio

Mariborski trio izvaja na komornem koncertu dela treh znanih skladateljev, ki hkrati značijo v svoji dobi tri velike in glasbeno zelo razgibane narode. B. Smetana se je v slogu naslanjal sprva na Liszta kot vodnika glasbene nove romantike, toda po vsebini je vedno črpal iz neusahljive in tako značilne narodne pesmi svojega češkega naroda, zato je tudi nam tako blizu in tako ljub. Svoj trio op. 15, edino njegovo skladbo te vrste, ki se košati z mnogimi glasbenimi zamisli, je zložil v spomin zgodaj umrle, glasbeno nadarjene hčere, ki je mnogo obetala.

Debussy-jeva violinska sonata je med zadnjimi življenjskimi deli velikega francoskega skladatelja. Debussy je preživljal krizo stare klasične umetnosti, novi pogledi na umetnost so se uveljavljali. Bil je zelo čustven človek, zato je nanj silno uplivalo okolje in to zelo pisano okolje. Poznal je predstavnike takratnega sodobnega slikarstva in njih »prevratne« slike, poznal znamenite pariške razstave, ki so razkazovale pisane posebnosti velike francoske kolonialne države. Sam je za mlada mnogo potoval; eno leto je bil glasbeni učitelj v ruski rodbini Nadežde pl. Meckove, ki je obdruževala Čajkovskega in ga podpirala. Tam je spoznal seveda tudi njegove skladbe ter se jih naučil čislati.

Brahmsov lepi C-dur trio, op. 87, je pravi biser komorne glasbe iz romantične dobe. Kakor nas očara Brahms kot glasbenik, tako malo zanimivega lahko poveš o njem kot človeku; živel je pač skromno sam za sebe in za svojo umetnost. Saj velja to za vse tri skladatelje; ne spoznaš njihovih duš le iz življenja, temveč predvsem in to pristno samo iz njihovih del.

Pismo uredniku

Gospod urednik! Neki mariborski hišni posestnik daje v najem stanovanje stranki brez otrok za 550 din, a stranki z otroki za 600 din. Hišni posestnik, ki oddaja na takšen način svoja stanovanja, je vreden obsodbe. Tega hišnega lastnika bi rad vprašal, ali je on zagledal luč sveta kot odrasel človek ali kot otrok. Ali bomo morali odslužiti doplačevati oni, ki imamo otroke, k običajni že tako visoki najemnini, še tako zvano posebno najemnino za otroke? Potrebno je, da bi oblasti proti takšnim hišnim posestnikom najstrože postopale, da v bodoče ne bi bilo enakih primerov. Saj je vendar naša bodočnost vezana z bodočnostjo naših otrok, toda gornji primer kaže, da ne bomo smeli imeti otrok ako bomo hoteli dobiti stanovanje, katerega bomo lahko plačevali. Plače so tako nizke, za vzgojo naših otrok tudi mora biti denar in sedaj v teh materialno težkih časih, se najde hišni posestnik, ki bi rad vkljub vsemu temu na račun našega naraščajoč zvišal najemnino. Ne samo, da bi se moralo takšne hišne posestnike opomniti, nego bi se jih moralo brezobzirno kaznovati in to z občutnimi globami. Ako bodo odločujoče oblasti pustile le en sam primer nekaznovan, bodo sčasoma še drugi sledili takšnemu zgledom. Mi, hišni najemniki z otroki ter z malimi plačami pa bomo morali zamenjati hišni krov z nebesnim svodom. Torej obetajo se nam še tepši časi, plače nizke, visoke najemnine, katerim bodo po najnovejšem priključene še otroške doklade in končno še velika draginja!

Apeliramo v imenu najemnikov, da oblasti prepovedo vsako tako izkoriščanje s strani hišnih posestnikov, kar bi bilo v interesu vzgoje naših otrok ter upravičeno po neštetihih uredbah o pobijanju draginje, oziroma preprečevanju navijanja cen na način najmanjših, ki bi jih naj ščitil zakon za socialno skrbstvo.

Najemnik.

Kulturno delo žel. glasbenega društva »Drava«

V soboto zvečer je bil v Narodnem domu občni zbor železničarskega glasbenega društva »Drava«, ki ga je vodil po žrtvovalni in zaslužni predsednik g. Jože Vokač. Ta je uvodoma pozdravil zastopnika železniške direkcije inž. Zelenka, zastopnika oblasne uprave UJNZB iz Ljubljane g. Trosta, zastopnika UJNZB v Mariboru g. Ropreta in zastopnika Jadran-Nanosa g. Koršiča.

V uvodnem poročilu je predsednik g. Vokač poudaril pomen »Drave« na kulturnem polju v Mariboru in zlasti še na meji. 20letna bilanca društvenega delovanja je polna prav lepih uspehov. Društvo je za 20letno delovanje darovalo zaslužnemu kapelniku g. Žekariju Loj-

zetu krasno umetniško izdelano taktirko, okovano z zlatom in srebrom v slovenskem slogu, godbeniku Skačetu Francu pa za 20letno sodelovanje srebrno dozo. Za 10letno delovanje so bili z diplomami odlikovani godbeniki Furlan Matija, Rijavec Alojz, Skačej Ivan in Pifer Mirko. Predsednik »Drave« g. Jože Vokač pa je bil za kulturno delovanje nedavno odlikovan z redom sv. Save IV.

Zelo uspešno delujejo pevski odsek, ki ga vodi g. Horvat Albin, tamburaški odsek pod vodstvom g. Pivke Radoimirja, šolski odsek pod vodstvom prof. Družoviča in godbeni odsek, ki ga vodi g. Lojze Žekar. »Drava« ima 797 podpornih, 7 častnih in 3 ustanovne čla-

ne, 31 pevcev, 32 godbenikov in 25 tamburašev, glasbena šola pa ima 199 učencev. »Drava« ima velike zasluge za kulturno udejstvovanje železničarjev. Z godbo in pesmijo je večkrat pohitela na mejo ter razveseljevala obmejno ljudstvo.

Po tajniškem poročilu g. Živka Al. in poročilu blagajnika g. Ivana Paara so poročili načelniki posameznih odsekov. Vsa poročila so bila veran izraz živahne delavnosti in velikih uspehov na polju kulturnega udejstvovanja.

Pri volitvah so zborovalci z odobravanjem izvolili zopet staro društveno upravo z g. Vokačem na čelu, ki si je pridobila za železničarje mnogo zaslug.

Zanimivosti

Pustolovsko potovanje iz Sibirije v Petrograd

Kako je pogumna hči izprosila milost za očeta v daljnem pregnanstvu

Pred 100 leti je bil zaradi žalitve carja pregnan v Sibirijo neki ruski častnik. S kaznjenci so zelo strogo postopali. Nesrečni častnik je imel vsaj to srečo, da je smel vzeti s seboj ženo in hčerko.

Življenje družine v pregnanstvu je potekalo dokaj mučno. Leta so minevala brez nade na pomiloščenje. Nekega dne je padlo Praskoviji, tedaj 15letni častnikovi hčerki na um, da potuje v Petrograd in izprosi pri carju milost za očeta.

Svoj namen je razložila očetu. Starša se nista mogla domisliti, kako bi šibko dekletu šlo na tako dolgo, več sto in sto kilometrov daleč. Odsvetovala sta ji. Mi-

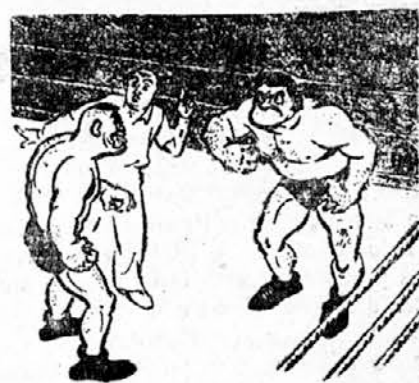
nila so nadaljnja tri leta, Praskovija se je razvila v krepstno dekle. Ni pozabila svojega namena in nekega dne je zaprosila tovariša, naj ji preskrbi potne liste. Oče ji je začel pripovedovati o strahotah, ki jo čakajo na poti, toda dekletu se je vrglo na kolena in izprosilo dovoljenje. Starša sta jo spremljala del poti, nakar so se poslovili. V majhnem mestu je dekletu prenočilo, bila je to prva noč na dolgi poti. Kilometre in kilometre je nadaljevala potovanje skozi gozdove, večkrat je premočena in utrujena omagala. Bežati je morala pred vaškimi psi, ki so ji sledili, pa mladeniči, ki ji niso dali miru.

Prišla je zima, dekletu je bilo izpostavljeno novim naporom v globokem snegu in mrazu. Ko je prebrodila s čolnom Vol-

go, je padla v vodo. Po čudnem naključju se je rešila, dolgo časa je ležala pri dobrih ljudeh. Po velikih naporih je končno dosegla Petrograd, polna upanja in radosti. S prošnjo je stopila pred carsko princeso in ji izpričala svojo dolgo pot ter željo za carja. Obliubila ji je, da jo bo predstavila carju.

Po dvodnevem bivanju v Petrogradu se je Praskovija res znašla pred carjem. Obliubil ji je, da se bo razprava proti njenemu očetu obnovila in ji dal 5000 rubljev.

Tako je Praskovija osvobodila svojega očeta iz Sibirije. Ko jo je car vprašal, kaj zahteva zase, je izrosila milost še za dva prijatelja v pregnanstvu.

— Toda, gospoda moja, kakor reče-
no: nobenih surovosti!

Nemci in sovjeti so sklenili »omejeni defenzivni vojaški pakt«, ki bo stopil v veljavo, če bi se vojna razširila na Skandinavijo, Balkan ali Bližnji vzhod.

»Kako tvoja koža?« — Nda tege — s temi besedami se pozdravljajo Kanuri - zamorci v notranjosti Sahare.

Neki poljski študent in 5 mornarjev, ki so jih Nemci zajeli na neki nevtralnici ladji na Baltiku, je ušel iz nemškega taborišča ter dospel na Holandsko.

7594 hiš ima Plzeň, češko mesto, ki se je posebno lani z novimi gradnjami razvilo v veliko industrijsko središče.

Nemški poslanik na Danskem je protestiral zaradi razstave fotografij, ki prikazujejo potopitev dveh danskih parnikov. Protest je utemeljeval s tem, da je razstava »nenevtralna«.

Več bavarskih duhovnikov je tajno prišlo v Rim.

Psiček je ustavil podzemno pariško železnico. Četrte ure je počival promet, dokler niso psička ulovili.

275 km je premeril maček, ki se je vrnil iz Londona nazaj na deželo, kjer se je bil rodil.

Kdor hoče postati mumija, naj gre v Santa Fe v Mehiko, kjer je takšno podoba, da pospeši mumifikacijo, mnogi boljše kakor je bila v Egiptu na kemičen način.

7% nemške trgovinske mornarice so doslej zajeli zavezniški ali pa je bila potopljena.

TUDI MAJSKI IN SURIČ?

Skandlnavske agencije vedo povedati, da bodo za Potemkinom odstavljani lon-

MAJSKI

donski sovjetski poslanik Majski ter pariški poslanik Surič. Tudi dip.omatka, gospa Kolontajeva, je baje prišla v nemilost in bo odpoklicana iz Stockholma

SURIČ

„Slovaška vojska se ne germanizira“

Kakor poroča Slovak Press, je minister za narodno obrambo Slovaške, general Čatloš, podal pred odborom za obrambo države ekspozice, v katerem je poudaril, da so v januarju nastopili vojaško službo prvi slovaški rekruti. Od 14. februarja dalje je bila rekrutirana delovna služba mladeničev, ki bodo najprej vojaško izvežbani, nato pa uporabljeni za javna dela.

»Lažna tuja propaganda«, je nadaljeval minister, »neprestano napoveduje skorajšnji konec slovaške samostojnosti. Pariški »Le Temps« nam je očital, da dopuščamo germanizacijo slovaške voj-

ske, češ, da stojijo ra čelu slovaških polkov nemški častniki. Na Slovaškem je komaj 10 nemških častnikov, med njimi en general, ki imajo edino nalogo, prijateljsko svetovati slovaškemu vojaškemu vodstvu. Nemški častniki nimajo poveljujočih mest. V prejšnji ČSR je bilo mnogo višjih častnikov, podčastnikov in vojakov iz Francije, ki so vzdrževali vezi s francoskim generalnim štabom. Ta je bil dejanski vodja češkoslovaške vojske. Od štirih tedanjih najvišjih vojaških poveljstev so bila tri v francoskih rokah, medtem ko imajo zdaj Slovaki vse poveljstvo v svoji oblasti.«

Poroka je nevarna za „čudodelno dekle“

Šestnajstletna Andreina Maurel iz Clairefonta na Francoskem je dolgo časa vznemirjala javnost. Dekle je imelo v sebi čudovito zmožnost, da je ozdravilo že mnogo bolnikov. Zdravniki so jo tožili, toda sodišče je razsodilo, da ni dekletu zadržalo ničesar protizakonitega, ker ne dela diagnoz in ne piše receptov.

Med bolniki je bil tudi neki mladenič, Andre Bonnet, ki se je v dekle zaljubil in jo zaprosil za roko. »Čudodelna« mladenka je to pot opravila dvojno delo: ozdravila je mladeničevo zaljubljeno srce in vrnila telesu zdravje. Sprejela je namreč njegovo ponudbo za zakon, ker se je

v zalega fanta tudi sama zaljubila. Ko sta se poročila, so bili ljudje prav za prav nezadovoljni, ker so prepričani, da bo »čudodelna ženska, zdaj ko je poročena, izgubila svojo ozdravljivo moč...«

V jezi nabije — slamnato ženo

Geza Nemeth v Kecskemetu na Madžarskem je bil srečen mož, dokler... Tako je vedno, dokler ne pride kaj vmes. Zaradi malenkostnega preprička je začel piti, družčina ga je v tem še podžigala. Dan za dnem je prihajal pozno ponoči domov, se znašal nad ubogo ženo, jo vlačil za lase okrog in pretepaval.

Dokler... da, dokler ni bilo to tudi sosedom dovolj. Naznanili so nasilneža sodišču in ko sta stopila zakonca pred resnega razsodnika, je Geza skesano obljubil, da se bo poboljšal. Žena mu je seveda vse odpustila, saj sta se vendar vzela iz ljubezni. Toda, možu, ki se je poslej sicer zdržal pijanstva, je ostala v

srcu žgoča vest, da je prav za prav sramotno kapituliral pred ženo.

Nekega dne mu je padla v glavo misel, da mora svojo jezo vsekakor na nek način potolažiti. Nabasal je v ponošene žene cunje slamo, jo lepo opremil od vrha do tal, kakor da bi bila njegova prava, boljša polovica in jo postavil v kot veže. Zdal pa, od koderkoli pride s kuhano jezo v srcu, pograbil slamnato žensko za vrat ter jo neusmiljeno pretepa. Seveda, prava krščena žena je s tašnim potolaženjem moževe togote zadovoljna in mirno zakrpa po vsakem pretepu raztrgane cape na svoji dvojnici, ki prejema kot njena žrtev udarca moževe ihte...

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

15

Filip se je sedaj večkrat zazrl vanjo s smejočimi očmi. Na njegovem obrazu ni bilo več temačnih potez, ki jih je bila opazila prve dni njunega svidenja.

»Zakaj si vedno tako zamišljen,« ga je vprašala nekega dne.

Mučno je stisnil ustnice ter ji na vprašanje ni takoj odgovoril. Potem se je znenada skoraj drzno in prisiljeno zasmejal. Gleni je ta smeh zvenel silno tuje in mrzlo.

»Ker te bom tako kmalu spet izgubil,« je končno dejal.

Petega dne zvečer je bila Glen spet v gosteh na farmi. Iz neznatne večerje je nastala mala pojedina, pri kateri se je spet pojavil šampanjec. Hlad vzhodne afriške noči je ležal nad posrebrano pokrajino, spečo v mesečini. Na ognjišču so prasketala polena. Po stenah prevlečenih z belim papirusom, so plesale nemirne sence. Petrolejka z rožnatim senčnikom je le medlo razsvetljevala sobo. Sedela sta ob ognju in pila kavo. Dolgo časa sta molčala, oba zastrta v rahle oblake tobačnega dima.

Kako mila in prijetna je tale topla izba, si je dejala Glenison; kakor ustvarje-

na za tih in blažen sen, za tesno prijateljstvo, kraj, kjer iz vsake špranje diha čar domačnosti. Dom! Glen doslej še nikdar ni pomislila, koliko pomeni ta beseda. Nekaj, česar ne moreš kupiti ne za štiri, ne za štirideset tisoč liber. Dom je skrita sila, ki te varuje pred pustolovščinami in brezskrajno cesto, dom, kakor na priliko tale mala in topla izbica, z nekom, ki ga vgrede ljubiš in ti je tako blizu...

Ob misli, da bo po jutrišnjem morala spet od tod, na neznano pot, so se ji priče v očeh utrinjati solze. Spet bo morala od tod, ne da bi ji Filip dejal besedo, ki jo je tako žejno pričakovala.

»Silno vroče je,« je znenada pretrgala tišino ter se mladostno poglala iz naslonjača. »Pojdiva nekoliko ven!«

V mesečini, ki se je kot srebro zlivala čez pokrajino, sta počasi šla po suhi šelesteči travi proti malemu holmu. Na vrhu sta se ustavila ter nekaj časa molče stala drug ob drugem. V svetlo tišino pajočih src, dvojne žejnih ustnic, ki so se ropske noči so se plazili pritajeni zvonovi pustinja.

»Kvak-kvak-kvak,« so se iz daljine močvirja kovinasto oglašale žabe. Potem

je presekala tišino krik zebre, ki je v smrtni grozi bežala pred zasledovalci. V drevju je zakričal ptič, čreda malih opic se je vreščila poganjala skoji vejeve.

»Tu je Hindu-u-u-u...!« je zateglo tulil v noč šakal.

»Kje - kje - kje?«

»Tu-tu-tu...«

»De-de-de-tu-tu-tu...« mu je v zboru odgovarjala njegova čreda.

Glenison je stala kot okamenela, s široko odprtimi očmi. Duša Afrike ji je klicala v tej noči, polni skrivnosti, in prebujala čustva, ki so že dolgo dremala v njeni duši. S pritajenim vzklikom se je obrnila k možu poleg sebe.

»To je klic Afrike... kot si mi vedno pripovedoval. Sedaj čutim, kaj to pomeni... Vso me je prevzel...«

Filip je molčal. Glen pa je čutila, kako se njegove oči utapljajo v njene, in še predno je zganil z ustnicami, je vedela, kaj ji bo dejal.

»Glen, srečen sem, da si pri meni in da te je Afrika vso prevzela. Zdale bi te rad prevzel tudi jaz. sam zase!«

In že je bila Glen v njegovem objemu sladko prevzeta od sreče, po kateri je toliko let hrepenela. Dvoje srečno utripano src, dvojne žejnih ustnic, ki so se našle v mesečni noči sredi afriške pustije.

Polagoma se je v Gleni spet oglašila samozavest. »File, nikar ne misli, da sem

prišla v Kenijo zaradi tebe... zaradi...«

»Ali ni to najlepše, kar si moreš na svetu zamisliti, Glen... draga moja?... Ali ni na tem nekaj resnice?«

Skušala se je izogniti temu vprašanju ter se iztrgati iz njegovega objema. Filip pa je nežno dvignil njen obraz v mesečino. Zdal ni več mogla skrivati pred njim resnice, ki ji je sijala iz žarečega obraza in vlažnih oči.

»Glen, ne upam se te prositi, da bi ostala pri meni. Do vrata tičim v dolgovih. Saj to bi... bi bilo kot da...«

Ta hip je Glen spoznala, da ga ima še rajši. Drzno je stresla z glavo, ter se tu-beznivo nasmešnila.

»File, ljubil si me, ko sem bila revna, in nihče tudi sedaj ne bo mislil, da me jemlješ zaradi denarja, ki ga imam.«

»Glen, vdan ti bom in dober bom s teboj. To ti prisegam!« je vznemirjeno šepetal Filip.

»File... ali me še vedno tako ljubiš kot takrat, pred leti?« Z vsemi silami se je upirala temu vprašanju, pa ga ni mogla zamolčati, neznan glas v duši ji je šepetal o stvarih, ki se jih je bala.

Filip je opazil v njenih očeh zaskrbljenost in pritajeno bojazen ter čutil, kako se mu v temle trenutku oddaljuje.

»Ker... ker, če bi me...«

(Dalie.)

Kultura

Golarjeva proslava v gledališču

V nedeljo zvečer je proslavilo mariborsko gledališče 60-letnico življenja pesnika in pisatelja Cvetka Golarja z uprizoritvijo njegove komedije »Vdova Rošlinka«. Pesnikovo življenje in delo je orisal v kratkem predavanju pred predstavo tajnik Umetniškega kluba, prof. dr. Ivan Dornik, poudarjajoč zlasti Golarjevo tesno povezavo s slovensko folkloro. S to je obdarovana tudi komedija »Vdova Rošlinka«, ki je v 15 letih, kar je bila prvič igrana, prehodila vse slovenske poklice in diletanške odre in šla celo čez naše meje.

Komedija, postavljena lokalno na Gorenjsko, je preprosta, kakor vse Golarjeve stvaritve, ne rešuje nobenih zapletenih psiholoških ali drugih problemov, je pa zato tembolj naravna in iskrena. V vsem dokazuje, da je avtor dober opazovalec in poznavalec našega življenja na kmetih. Tako preprosto in iskreno jo je postavil tudi režiser g. Milan Košič in dosegel, da je bila predstava prav posrečena in Golarjeva proslava dostojna. Občinstvo, ki je malone čisto napolnilo gledališče, se je ves čas odkrito zabavalo ob komičnih prizorih in šaljihv domislicah. Igri, okoli in v zdušju je ustrezala tudi čedna realistična inscenacija.

Komedija nudi igralcem priložnost za dobro karakteriziranje in diferenciranje stvaritve, katero so po večini izkoristili in pokazali nekaj prepričljivih likov. Predvsem velja to za go. Mileno Zakrajškovo, ki je bila v ulogi ljubezni željne vdove Rošlinka zopet enkrat v pravem elementu. Boljše igralke za to ulogo ne bi zlepa našli. Vsa pristna in mladostno živa je bila gđ. Branka Rasbergerjeva v ulogi prikupne Rošlinkine hčere Manice. Ga. Danica Savinova je vdahnila sosedovi Tončki pravo dekliško razposajenost. Naravnost brhki kmečki fant Janez je pa bil tudi g. Vladimir Škrbinšek, ki ga v tej vrsti ulog se nismo videli nastopati, a je z njo izpričal, da je njegova stvariteljska moč

zelo obsežna.

Markantno in po maski originalno je upodobil g. Milan Košič Balantača, romarja sv. Vida, ženitovanjskega posredovalca in potepuha. Bil je tipičen vaški original, le da je ponekod zašel malo v burkavost, kar je spričo ostale kvalitete njegove igre škoda. Jedrnat očanec, pa še vedno podjetni ženin Jerneje, je bil po igri in zunanščini g. Justa Košute prav tako prepričljiv, kakor pravdar Gašpar v posrečeni upodobitvi g. Danila Gorinška. Pastirja Tinčeta, ki je pa le epizodnega značaja, je g. Edo Verdonik odigral malo preveč kričavo, po zunanjsčini pa dobro pogodeno.

Predstavo si je ogledal tudi avtor, ki je bil po prvem dejanju poklican na oder in je prejel lep lovorjev venec.

GLASBENI VEČER V PTUJU

Glasbena šola Gl. Matice je priredila s svojimi gojenci v torek 27. II. 1940 glasbeni večer. Nastopili so gojenci klavirske šole ge. prof. M. Kabajev in violinisti ter čelisti g. B. Čehovina. Izvajanje izbranega sporeda je pokazalo resno stremenje gojencev, da se po svojih najboljših močeh približajo skladbam in jih podajo z razumevanjem. Želeli bi si, da bi mladina večkrat nastopala. Iz vzgojnih ozirov bi to bilo vsekakor priporočljivo. Dvignilo bi se zanimanje za glasbo med poslušajočo mladino, nastopajoči pa bi se privadili nastopom in bi se otresli neizogibne treme, ki jo pri redkih produkcijah skoraj vedno opažamo. Reprodukcijska skladb zahteva pri nastopih poleg popolnega tehničnega obvladovanja skladbe še notranjo umirjenost in poglobljenost. To je sploh prvi pogoj vsakemu glasbenemu napredku. Pri tej priliki moram opomniti, da mora za nastop izbrana skladba biti vedno primerna glasbeni zrelosti učenca. To se premalo upošteva. V podrobno kritiko izvajanih skladb se ne bom spuščal. Pohvaliti moram vse nastopajoče, obema učiteljema pa k uspehu čestitati. Hasl.

Sport

Moštvo SPD osvojilo pokal občine Ribnica

DRAMATICNA BORBA MED EKIPAMI SPD, ISSK MARIBORA IN SK RAPIDA — NAJBOLJŠI ČAS DNEVA JE DOSEGEL ČOP FRANCI (SPD)

Na standardni Lenarčičevi smuški progi izpod Jezerskega vrha do posestva Kop v Josipdolu so naši najboljši smučarji letos drugič tekmovali za prehodni pokal občine Ribnica na Pohorju. Proga je bila močno poledenela ter radi tega hitra in ne brez nevarnosti za tekmovalce, ki pa so se s svojim tehničnim znanjem in na račun izvršne organizacije srečno prebrelli vse težave.

Svoje sodelovanje so prijavili SPD, ISSK Maribor in SK Rapida, dočim Maraton in Železničar nista bila zastopana. Start je bil za 1 uro preložen, tako da je ob 10. Borut Repič (SPD) kot prvi zapustil start. Prišlo je sicer do manjših padcev, ki so na poledeneli progi vedno neizogibni, sicer pa je tekmovalje minilo brez nezgod. Posamezni tekmovalci so dosegli na progi sledeče čase:

1. Franci Čop (SPD) 4:45; 2. Božo Gajšek (SPD) 5:14; 3. H. Schmiederer (Rapida) 5:14; 4. Albert Dediček (SPD) 5:28; 5. Otmar Moraučnik (Rapida) 5:32; 6. Karel Fanecl (Maribor) 5:47; 7. Ernest Marguč (Maribor) 5:53; 8. Kurt Welle (Maribor) 6:18; 9. Mario Kobi (SPD) 6:19; 10. K. Tischler (Rapida) 6:32; 11. Jože

Stante (Maribor) 6:40; 12. Borut Repič (SPD) 7:18.

V oceni moštev, pri čemer je bil upoštevan v smislu propozicij tekmovalja skupen čas treh najboljših vsakega kluba, je vrstni red sledeč:

1. SPD Maribor (Čop, Gajšek, Dediček) 15:27; 2. SK Rapida (Schmiederer, Moraučnik, Tischler) 17:20; 3. ISSK Maribor (Fanecl, Marguč, Welle) 17:59.

Organizacija tekmovalja je bila v preizkušenih rokah funkcionarjev SPD Maribor. Vodja tekmovalja je bil Drago Senica, teh. vodja Marijan Kožuh, sodnik Voglar, časomerilca dr. Jetmar in Kožuh, zapisničarici Slava Basjakova in Ljubica Cingerli, starter Dekleva, za prvo pomoč pri ev. nezgodah pa so skrbeli navzoči zdravniki dr. Velker, dr. Šeber in dr. Kline.

Gospodar Senjorjevega doma Drago Senica je po tekmovalju pozdravil vse navzoče ter objavil rezultate. Zmagovito moštvo SPD Maribor je prejelo lepi prehodni pokal občine Ribnica na Pohorju v trajno last, ker si ga je priboril dvakrat zaporedoma, kakor to predvidevajo propozicije te konkurence. Vsa moštva so prejela spominske diplome.

Občni zbor Slavije-Pobrežje

Ob veliki udeležbi članstva in raznih zastopnikov je imel SK Slavija svoj letni občni zbor v gostilni Klemenšek na Pobrežju, ki ga je vodil klubov predsednik Ferenc ter uvodoma pozdravil zastopnike SK Železničarja, SK Sludenci, Vzajemnosti Pobrežje, DKD Pobrežje ter pobreskega župana Karla Stržina kot zastopnika občine. Poročila so podali Prah V. mesto odsotnega tajnika Daska, Žohar za dramatski odsek, blagajniško stanje je orisal Bukovič. Za nadzorni odbor sta poročala župan Stržina in Vezjak ter predlagala razrešnico. Dosedanji večletni predsednik Ferenc je bil v priznanje zaslug izvoljen za častnega predsednika.

Pri volitvah sta bili dve listi, izvoljena uprava je sledeča: predsednik Konrad Pajer, podpredsednik Karel Jurkovič, tajnik Viktor Dasko, blagajnik Fric Bukovič, načelnik nogometnega odseka Ferdo Drašbahr, odborniki Savinšek, Kitak, Dvoršak, Koeček. V nadzorni odbor so Stržina, Vezjak in Dasko J., v častnem razsodišču pa Breznik, Wolf in Ferenc.

Med številnimi govorniki je pozdravil občni zbor delegat SK Železničarja Fišer ter pobreski župan Stržina, ki je izjavil, da bo pobreska občina ukrenila vse v meja možnost, da bo prišla Slavija v svoji občini v najkrajšem času do primerne igralske. Za nadaljnji razvoj kluba bo brez dvoma tudi velikega pomena dogovor Slavije s pobreskimi »divjimi« klubi, ki bodo že v predstojećem prvenstvu ojačili moštvo Slavije s svojimi igralci. Obljubljeni igralski, sporazumi z divjimi klubi ter izpremenjeno novo upravo smatrajo prijatelji kluba za jamstvo za boljše bodočnost.

NAŠI ROKOBORCI NA BALKANIADI
Prvi dan rokoborbo za prvenstvo Balkana v Carigradu so dosegli naši zastopniki tri lepe uspehe. De Lucca je premagal Romuna Crezuo v welter kategoriji, v poltežki je Čuk porazil Grka Karafilasa, v težki pa je dosegel popoln uspeh Gerovac proti Romunu Shushavu.

s. V veslaški tekmi na Temzi je Cambridge premagal Oxford v času 9.28 s prednostjo 4 dolžin čolna.

Državni prvak v smučskih skokih je postal v Planici Novšak Albin, ki je z 211 točkami (55, 53.5) zasedel v mednarodni oceni 9. mesto. Prvih osem mest imajo Nemci, vsem na čelu Bradl Josip, ki je skočil 56 in 56.5 m.

s Henry Armstrong in 10 kg težji Ceterino Garcia sta se boksala v Los Angelesu. Borba se je pred 20.000 gledalci končala neodločeno.

Radio

Torek, 5. marca

Ljubljana: 18 Klavirski koncert; 19. Napovedi in poročila; 19.50 Deset minut zabave; 20. Wurliške orgle; 20.20 Samospeli gđ. Bašič; 21. Koncert RO; 22. Poročila; 22.15 Godba na pihala. — Beograd: 19.40

Narodne pesmi in glasba; 20.30 Koncert kvarteta; 22. Koncert na čelu; 22.30 Plesna glasba. — Solija: 18 Zabavna glasba; 18.45 Mali orkester; 20.30 Koncert tria (Beethoven); 22. Vesele plošče. — Kalundborg: 20.30 Plošče; 21.50 Slavni violinisti; 22.20 Plesna glasba. — Toulouse: 19.30 Salonski orkester; 19.45 Glasba iz filmov; 22. Iz operet; 23.30 Vojaška godba. — Hilversum: 21.55 Plošče; 22. Simf. koncert Chopina in Beethovna. — Rim: 20. Glasba s plošč; 21. Prenos iz milanske Scale; 23.15 Pl. glasba. — Firenze: 19. Odlomki iz operet; 20.30 Glasba iz filmov; 21. Konc. orkestra. — Budimpešta: 19.25 Ciganski orkester; 22.10 Lahka gl. — Dunaj: 18. Komorna glasba; 19.15 Zabavni koncert; 20.15 Verdijeva opera „Rigoletto“ (izvajala milanska Scala). — Bratislava: 20.15 Lahka glasba; 20.45 Romantična glasba; 22.15 Zabavni koncert. — Beromünster: 20.15 Simf. koncert.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za 10 oglasov je din 3.—. Družbe preklicati dopisovanja in ženskovinski oglasi din 1.—. Po besedi Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvobno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpslati v pismo skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 2 din.

Razno

NA DOBRO DOMAČO HRANO

spejmem več delavcev ali nametščencev. Ugodno, ker je sredi mesta in poceni. Vprašati Kneza Kocija ul. 24-I. vrata 4. 663-1

STRIŽENJE 3 DIN.

BRITJE 2 DIN
okusno, hitro in poceni v Mlinski 8. 967-1

SPREJMEM

v celo oskrbo gospode ali gospodične, na dobro domačo hrano. Praprotnikova ulica 16-I. levo. 974-1

Posest

V NAJEM

vzajem malo posestvo blizu Maribora. Imam stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točen plačnik«. 947-2

PRODAM HIŠO

soba, kuhinja, širamba, lep vrt. Dobrava 66. p. Maribor. 953-2

Prodam

CEPILNA SMOLA

po din 48.— za kg. Mixdrin, Neodendrin, tobačni izvleček in umetna gnojila oddaja Kmetijska družba. Meljska cesta 12. tel 20-83. 683-4

DVA MLADA PSA

čuvaja, črne barve, prodam. Koseskega ul. 15. 958-4

TRG. Z MEŠ. BLAGOM

vpeljeno, s premogom in mineralno vodo v Mariboru, ugodno prodam. Vprašati: Slovenska 20. 969-4

PSIHA.

zložljiva postelja, kuhinjska omara in raznovrstno prodaj in kupuje pohištvo in drugo. Nova starinarina, Koroška 27. 975-4

DOBRO OHRANJENA

SPALNICA,

javor, poceni na prodaj. Vprašati Tavčar in Kalíšnik, Gosposka 5. 976-4

Proda se 6 let stara KRAVA, DOBRA MLEKARICA s teletom pri Domajuku Francu pri Sv. Trojici v Sl. gor. 980-4

Stanovanje

TRISOBNNO STANOVANJE s pritliklami za 750 din v Maistrovi ulici 14 se da v našem s 1. aprilom. Pojasnila pri hišniku. 803-5

SOBO IN KUHINJO

oddam. Stritarjeva 31. 995-5

STANOVANJE,

sobo in kuhinjo, oddam stran ki brez otrok s 1. aprilom. Koseskega ulica 15. 959-5

Oglašujte!

2 majhni SOBI in KUHINJO oddam za 2 do 3 osebe. Pobreška c. 21, blizu magdalenske cerkve. 979-5

Sobo odda

LEPO SOBO, opremljeno, čisto, oddam. Smetanova 29, pritličje, levo. 948-7

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vdom oddam. Vprašati Zrinjskega trg 6 v trgovini. 951-7

SOLIDNA GOSPODIČNA

se išče kot sostanovalka v lep kabinet s celo oskrbo pri boljši rodbini. Cankarjeva 14, pritličje, vrata 3. 960-7

OPREMLJENO SOBO

oddam. Prost vhod. Kneza Kocija ul. 20-II, levo. 962-7

OPREMLJENO SOBO

oddam takoj. Slovenska 20, v trgovini. 970-7

Sluzbo dobi

SPREJME SE UČENKA

za damsko krojaštvo. Salon Panič, Vetrinjska 5. 879-9

SPREJMEM PRODAJALKO

začetnico ali vajenka takoj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 945-9

Tekstilno podjetje v Sloveniji

IŠČE MOJSTRA za predilnico (Ringspinnmeister). Obširne ponudbe s sliko na ogl. odd. »Večernika« pod »Sposoben«. 981-9

KATERA GOSPODIČNA

ALI VDOVA

bi bila dobra prijateljica, naj se oglasi osamljenemu gospodu pod »Sreča in zadovoljstvo« anoncnemu zavodu Sax, Maribor. 968-12

Narodopisne črtice iz Slovenskih gor

Ignaca Koprivca

„Kmetje včeraj in danes“

dobite v knjigarni

Tiskovne zadrage

Maribor, Aleksandrova c. 13

Telefon šte. 25-45

Spomnite se CMD!

Cena jajc zelo padla

Sveža jajca kom. 75 para

natrija jajca „ 70 „

pri ŽIGERT, Gosposka 20

Za bolezn ledvic, žolča in mehurja, za stopitev njihovih kamnov in za preprečanje vsakovrstnega njihovega obolenja vzemite:

ZDRAVILNI DUBRAVKA ČAJ

Uspeh zalamčen. Potrebne tri škatle. Cena s poštno din 90.—. Dobi se v lekarnah. Po pošti pošlila: Kem. farm. laboratorij: Mr. I. Andričič, apotekar, Mostar.

R. S. br. 14471.25/V 1938